Motion till riksdagen 1987/88:Jo757

av Gunnar Thollander och Ingrid Andersson (s) om bättre resurser för vård av kulturlandskapsmiljöer

---

Utarmningen av landskap, biotoper, flora och fauna har pekats ut som ett av vår tids stora miljöproblem. De naturliga slåtter- och betesmarkerna hör till de mest hotade miljöerna.

Naturvårdsverket har inlett en rikstäckande, systematisk inventering för att få en uppfattning om förekomsten av bevarandevärda kulturlandskapsmiljöer. Uppmärksamheten riktas främst på biologiska (botaniska) värden, men vissa noteringar om kulturvärden och skönhet görs också. Marken omkring oss är vår bästa historiebok. Där finns mer än 5 000 års odlingshistoria inskriven. Det är viktigt att denna bevaras. Det räcker således inte med bara inventering. De som kan bidra med praktiska vårdåtgärder och förmedla information om denna del av vårt kulturarv behöver resurser för detta. Förluster av kulturminnen kan inte ersättas.

En viss del av de utvalda kulturmiljöerna kräver sannolikt skydd med stöd av naturvårdslagen. Frågan om översyn av denna bereds för närvarande i regeringskansliet. I detta sammanhang är det angeläget att lagtexten förtydligas så att det klart framgår att naturvårdslagen är det instrument som också tillgodoser kulturminnesvårdens intresse av att säkerställa kulturmiljöer som faller utanför byggnadslagstiftningens och fornminneslagens räckvidd.

I flertalet fall torde det dock vara lämpligast att miljövärdena bevaras genom att driften av befintliga jordbruksföretag anpassas till dessa. Jordbruksföretag bör ges förbättrade möjligheter att inom normal drift aktivt vårda den från natur- och kulturminnesvårdssynpunkt värdefulla äldre karaktären av landskapet. Natur- och kulturvärden bör ses som en för samhället viktig jordbruksprodukt. Stödet till åtgärder för att bevara natur- och kulturvärden i landskapet – NOLA – liksom anslaget för vård av naturreservat m. m., bör anpassas till bevarandebehovet.

NOLA-stöd bör bli tillgängligt för bevarande av annat än rent biologiska värden, t. ex. värdefulla komponenter i genuina bebyggelsemiljöer, hägnadssystem, broar, brukningsvägar och dikessystem. NOLA-stöd bör vidare kunna användas för att upprätthålla mindre lönsamma mjölklinjer eller annat som är förutsättningar för ett levande jordbruk.

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om förtydligande av naturvårdslagen,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av stöd till vård av kulturmiljöer.

Stockholm den 21 januari 1988

Gunnar Thollander (s) *Ingrid Andersson (s)*